

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (A1 – A30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

Варіант 351

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (A1 – A30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (B1 – B8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (C1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

A1 Визначте, у якому слові буквосполучення *дж, дз* передають один звук.

- 1) підживити
- 2) дзеленчання
- 3) віджати
- 4) відзвучати

A2 У якому рядку в усіх словах **не** відбувається зміна приголосних звуків при додаванні суфікса *-ськ-*?

- 1) товариш, Париж
- 2) море, студент
- 3) чех, грек
- 4) перекладач, Кременчук

A3 Укажіть іншомовне слово, яке є синонімом до власне українського слова *доказ*.

- 1) теорема
- 2) формула
- 3) ін'єкція
- 4) аргумент

A4 Укажіть фразеологізм, який має значення *вперта людина*.

- 1) латка на латці
- 2) хоч кіл на голові теши
- 3) біла ворона
- 4) як рак свисне

A5 Яке слово **не має** закінчення?

- 1) ранковий
- 2) ранок
- 3) зранку
- 4) вранішній

A6 Яким способом утворено слово *перехід*?

- 1) безафіксний
- 2) префіксальний
- 3) суфіксальний
- 4) префіксально-суфіксальний

A7 У якому рядку форму кличного відмінка утворено *неправильно*?

- 1) Іване
- 2) Степане
- 3) Петре
- 4) Саве

A8 Укажіть прикметник, від якого можна утворити форми ступенів порівняння.

1) пресильний	3) лисий
2) дорогий	4) кароокій

A9 У якому словосполученні числівник з іменником узгоджено *неправильно*?

- 1) двадцять п'ять апельсинів
- 2) три з половиною апельсина
- 3) двадцять два апельсини
- 4) дві треті апельсина

A10 У якому рядку обидва дієслова у 3 особі множини мають закінчення *-уть (-ють)*?

- 1) сміятися, іржати
- 2) сидіти, хвилюватися
- 3) залишитися, нести
- 4) спати, боротися

A11 Укажіть, яким членом речення виступає виділене слово.

Прожити вік – не поле перейти.

1) підмет	3) додаток
2) присудок	4) означення

A12 Укажіть вид односкладного речення «Зроблю собі човна із мрій і весла із тісень».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) узагальнено-особове
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення «На хвилях було видно Мусієву шаланду, вона блукала догори кілем, натовп рибалок поздіймав шапки, і в цей час побачили у морі помах людської руки».

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх слова пишеться м'який знак?

- 1) нян..чин, дон..чин, мен..ше,
- 2) дз..об, війс..ко, друкарен..,
- 3) біл..чин, запоріз..кий, батал..йон,
- 4) україн..с..кий, сопл..ці, прізвис...ко

A15 У якому рядку в усіх слова пишеться апостроф?

- 1) б..юджет, в..ється, матір..ю
- 2) над..ярний, кор..явий, плем..я
- 3) валер..янка, Лук..яненко, верб..я
- 4) різьб..яр, пів..ями, здоров..я

A16 У якому рядку в усіх слова пишеться префікс *при-*?

- 1) пр..парувати, пр..своїти, пр..злий
- 2) пр..мовляти, пр..зидент, пр..крашати
- 3) пр..відкритий, пр..добрий, пр..сісти
- 4) пр..бережний, пр..в'язати, пр..нести

A17 У якому рядку в усіх слова відбувається подвоєння літер?

- 1) с..ати, від..ячити, імен..ий
- 2) без..вучний, зако..ний, згуртован..ий
- 3) орлин..ий, латун..ий, зран..я
- 4) електрон..ий, однозмін..ий, щеплен..ий

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру *і*?

1) лог..чний	3) метод..ка
2) д..ректор	4) ц..стерна

A19 Яке слово пишеться через дефіс?

1) сільсько/господарський	3) тепло/обмінний
2) радіо/фізичний	4) м'ясо/молочний

A20 Який прислівник пишеться окремо?

1) на/довго	3) по/українськи
2) на/приклад	4) раз/у/раз

A21 На місці якої цифри *не треба* ставити кому в реченні?

«Кобзар» читали, перечитували (1) заучували напам'ять і переписували в Києві (2) у Харкові (3) у Полтаві (4) і в інших містах і селах по обидва боки Дніпра.

1) 1	2) 2	3) 3	4) 4

A22 У якому реченні перед виділеним сполучником треба поставити кому (розділові знаки пропущено)?

- 1) Тут кажуть уночі горять вогні болотні *чи* світяться корчі зотлілі до трухи.
- 2) Зрідка тут пробіжить заєць *або* спиниться на кручі вовк.
- 3) В одну мить розсунувся простір *і* стали ближчими зорі.
- 4) На сизих луках скошено траву *і* літо буйне в береги ввійшло.

A23 Складне речення з підрядним обставинним способом дії утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Так вийшло...* вибрати

- 1) хоч ніхто й не сподівався на перемогу.
- 2) бо створене власними руками дороге.
- 3) що аж земля навколо здригається.
- 4) як кожен з нас і планував.

A24 У якому безсполучниковому реченні між його частинами треба поставити тире (розділові знаки пропущено)?

- 1) Друзі розповідали подробиці втеча готувалась давно.
- 2) Віз ламається чумак розуму набирається.
- 3) Усе ясно великого бажання вчитися ти не маєш.
- 4) Вихід із становища один потрібні негайні енергійні заходи.

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

- 1) Привіт, уклін низький вам, пані.
- 2) Люба панно, дайте руку!
- 3) Прекрасна донно, не зважайте на милі усмішки й слова.
- 4) Швидко, швидко ми побачимось, рідна, матінко моя.

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

- 1) Іде та й людей питає: «А де тут дорога до рідного краю?»
- 2) «Не барися, мій синочку, швидше повертайся!»: сказав старий.
- 3) «Якщо є учень, учитель знайдеться», – стверджує східна мудрість.
- 4) Колись турботливо і строго казала матінка мені: «Гляди, аби тобі дорогу не перейшли упорожні!»

A27 У якому рядку допущено лексичну помилку?

- 1) вірно кохати
- 2) приймати участь
- 3) впадати у вічі
- 4) трапляються недоліки

Прочитайте текст і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1

1) А ще її очі... 2) Все життя продивившись у її очі, здається, міг би знати їх до найдрібнішої цяточки, до найнесподіванішого виразу в добру чи лиху годину. 3) Та, живі, завжди поставали в твоєму сприйнятті знайомими і рідними – і водночас у якихось своїх відтінках іншими, відмінними. 4) Чому так здавалось? 5) Хто відає...

6) Всякі очі випадало зустрічати... 7) Відверті й прямі, як ножі, здатні, либонь, без жалю і думок розкряти навіл будь-що: квітку – то квітку, картину – то картину, пташку – то й пташку. 8) А скільки траплялося свавільних і владолюбних, які, зустрівшись поглядом із тобою, вже першої миті прагнуть зламати твій погляд, підпорядковувати собі, принизити, розтоптати – і відчуті втіху від своєї фізичної сили й переваги. 9) А то уникливі, хитруваті погляди, які постійно щось приховують, чогось уникають і побоюються, які нічого не виражають, а якщо виражають – то прямо протилежне тому, що мали б виражати насправді... 10) А в материнському погляді не було ні фальші, ні лукавості, ні хитрування. 11) Не було в ньому і тієї прямої й важкої, *мов* камінь, гостроти, за якою подеколи ховаються недобррозичливість і войовнича якщо не жорстокість, то байдужість. 12) Очі її, постійно освітлені зсередини м'яким живим сьайвом, були наче видимим, предметним вираженням її душі, котра саме такої форми прибрала, щоб і себе показати, і світ довоколишній подивитись. 13) Це погляд самої щирості, самого добра, самої зичливості, навіть тоді, коли мати гнівалась чи просто боліло їй щось усередині, – однаково ні щирість, ні доброта, ні зичливість не пропадали остаточно з її погляду, вони жили й сповнювали твоє ество любов'ю і довірою. 14) Крім того, материнський погляд був начебто сповнений якоїсь цілющості він проникався тим здоров'ям яке передавалося на відстань, передавалося тобі – і ти відчував, як, дякуючи матері, дужчаєш, стаєш певний себе, твої сумніви чи вагання підупадають.

15) І завжди ти відчуваєш оту чарівну цільність її материнського погляду, животворний магнетизм його.

(За Є. Гуцалом)

A28 Яке з речень найбільше відповідає головній думці тексту?

1) Все життя продивившись у її очі, здається, міг би знати їх до найдрібнішої цяточки, до найнесподіванішого виразу в добру чи лиху годину.

2) А скільки траплялося свавільних і владолюбних, які, зустрівшись поглядом із тобою, вже першої миті прагнуть зламати твій погляд, підпорядковувати собі, принизити, розтоптати – і відчуті втіху від своєї фізичної сили й переваги.

3) Не було в ньому і тієї прямої й важкої, *мов* камінь, гостроти, за якою подеколи ховаються недобррозичливість і войовнича якщо не жорстокість, то байдужість.

4) Це погляд самої щирості, самого добра, самої зичливості, навіть тоді, коли мати гнівалась чи просто боліло їй щось усередині, – однаково ні щирість, ні доброта, ні зичливість не пропадали остаточно з її погляду, вони жили й сповнювали твоє ество любов'ю і довірою.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

- 1) роздум
- 2) опис
- 3) розповідь
- 4) роздум з елементами розповіді

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення *до найдрібнішої цяточки* з другого речення?

- 1) узгодження
- 2) керування
- 3) прилягання
- 4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишуть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть в початковій формі.

В2 З другого (2) речення випишіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосних звуків за способом творення.

В3 Укажіть, до якої частини мови належить слово, виділене в 11 реченні. Слово запишіть у початковій формі.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 Укажіть кількість займенників у тринадцятому (13) реченні. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Серед речень 6-10 знайдіть те, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 9-14 знайдіть просте речення. Запишіть номер цього речення.

В7 Серед речень 12-15 знайдіть те, у якому допущено пунктуаційну помилку. Запишіть номер цього речення.

Варіант 351

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишуть цифру 0.

Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишуть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту розповідає читачам про дорогу його серцю людину. За допомогою таких тропів, як _____ (як ножі з 7 речення, мов камінь з 11 речення), _____ (м'яким живим сльвом з 11 речення) та синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 4), _____ (речення 9, 10) показано всю красу материнської любові».

- 1) однорідні члени речення
- 2) епітет
- 3) метафора
- 4) гіпербола
- 5) складні речення
- 6) порівняння
- 7) вставні слова
- 8) синоніми
- 9) питальне речення

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишуть акуратно, розбірливим почерком.